

วิธีแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนในระดับอุดมศึกษา

โดย

ภ.บัญชา แสงหิรัญ

19 พฤษภาคม 2546

ทำไมจึงต้องมาพูดในหัวข้อนี้

- การขยายตัวของปริมาณนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร
- ความคาดหวังของสังคมที่มีต่ออุดมศึกษา
- โลกยุคสังคมแห่งความรู้ (knowledge-based)
- ความก้าวหน้าทางวิทยาการ
- คุณภาพของการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. **2542**

เนื้อหาการบรรยาย

1. ประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา
2. ปัญหาที่ประสบ
3. วิธีแก้ปัญหา

การอุดมศึกษาในบริบทไทย

หน้าที่ของสถาบันการศึกษา

- ผลิตกำลังคนระดับกลาง และระดับสูง
- สร้าง และพัฒนาองค์ความรู้
- ค้นคว้า วิจัย และบริการวิชาการแก่สังคม
- ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- เป็นแหล่งรวมวิทยาการหลากหลายสาขา
- เป็นที่รวมนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ
- เป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจ และสังคม
- เป็นปัจจัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

1. วิธีการเรียนการสอน
2. วิธีการบริหารของสถานศึกษา
3. บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
4. สิ่งอำนวยความสะดวก
5. สื่อการสอน และเทคโนโลยี

วิธีการสอนที่พึงประสงค์

- สอนให้คิดเป็น และมีเหตุผลในทุกเรื่อง
- ให้อิสระในการแสวงหาความรู้แก่ผู้เรียน
- สามารถแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- วิธีการสอนควรเป็นการค้นคว้าทดลอง
- การวิจัย **Research-based Learning**
- การพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม

วิธีการสอนที่พึงประสงค์ (ต่อ)

- ใช้สื่อเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาช่วยสอน
- เนื้อหาที่สอนควรสนองความต้องการของผู้เรียน
(Learner-Centered)
- จัดหาเทคนิคการสอนต่างๆ ให้สนองจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
- เนื้อหาที่สอนควรเป็นทั้งวิชาการ และวิชาชีพ
- การประเมินผู้เรียนควรเป็น **authentic Assessment**

วิธีแก้ปัญหา

ระดับบุคคล

- **รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น (ที่มีผลกระทบต่อ
การเรียนการสอน)**
  - โดยเฉพาะพฤติกรรมของนักศึกษา
- **เรียนรู้ทฤษฎี หรือองค์ความรู้ทางวิชาชีพ**
  - สาระ เนื้อหา ของวิชา
  - เทคนิคทางด้าน การถ่ายทอดองค์ความรู้

- ทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาชีพ
- สังเกต หรือ สอบถามนักศึกษา (*feedback*)
- สร้าง *EQ/AQ* ให้กับตนเอง

ระดับเพื่อนร่วมงาน

- แบ่งปันประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงาน
- เข้าสังเกตการเรียนการสอน

ระดับสถาบัน

- **พัฒนาการสอนของบุคลากร**
  - ถ่ายวีดีโอการสอนของอาจารย์ในห้องเรียน
  - รับ feedback จากนักศึกษา
  - จัดอบรมสัมมนา (สาระเนื้อหา เทคนิคการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ ฯลฯ)
- **สร้างแรงจูงใจ**
  - ค่าตอบแทนทางด้านการสอน
  - การรับรู้ (recognition) ผลงานการสอนที่ดีของอาจารย์ (การเลื่อนตำแหน่ง ขึ้นเงินเดือน)

- **การส่งเสริมการสอน**
  - จัดเครื่องมือ อุปกรณ์
  - มีหน่วยงานที่รู้จักการผลิตสื่อการสอน
- **จัดระบบพี่เลี้ยง (mentorship) สำหรับอาจารย์ใหม่ๆ ที่เริ่มเข้าสู่การสอน**